

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Ivanou Kožíškovou, advokátkou se sídlem Buzulucká 678/6, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2022, č. j. 43 A 53/2020-56, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 3. 2020, č. j. 047187/2020/KUSK. Tímto rozhodnutím žalovaný jako orgán státní správy lesů zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Černošice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 12. 2019, č. j. MUCE 77709/2019OZP/L/Mi. Posledně uvedeným rozhodnutím správní orgán I. stupně uložil stěžovateli podle § 51 odst. 1 věty třetí zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), povinnost odstranit protiprávní stav na lesním pozemku p. č. XA v k. ú. Ř., spočívající v ohrazení části pozemku zdí, která navazuje na oplocení sousedního pozemku p. č. XB, neboť lesní pozemek uvnitř takto oploceného prostoru neplní funkci lesa, a to ve lhůtě 4 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

[2] Společně s kasační stížností podal stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Tento návrh odůvodnil tím, že výkon rozhodnutí by pro něj představoval nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku hrozí jiným osobám. Samotným výkonem rozhodnutí by totiž soudní řízení ztratilo svůj smysl a fakticky by tak stěžovateli bylo upřeno právo na soudní ochranu. Stěžovatel zdůraznil, že povinnost odstranit zeď byla původně uložena jiné osobě – paní P. M., jakožto stavebníkovi a majitelce zdi, a to již v roce 2002. Na výkon tehdejšího rozhodnutí však správní orgán I. stupně rezignoval a nyní se snaží uložit stejnou povinnost stěžovateli. Stěžovatel tvrdí, že není vlastníkem stavby, není tedy subjektem, kterému by mohla být uložena povinnost zeď odstranit. Vlastníkem je naopak společnost LOKI INVESTMENT s.r.o., která také

oplocenou část pozemku užívá na základě nájemní smlouvy. Žalovaný jako orgán státní správy lesů měl tudíž uložit povinnost odstranit zeď této společnosti, neboť lesní zákon mu tuto možnost dává. Pokud by kasační stížnosti odkladný účinek nebyl přiznán, fakticky by se soudní ochrana stala pro stěžovatele nedostižnou, neboť kasační stížnost by i v případě jeho úspěchu pozbyla smyslu.

[3] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti zdůraznil, že přiznání odkladného účinku je vyhrazeno pouze mimořádným případům, které se vyznačují okolnostmi vymykajícími se běžným situacím. V daném případě je naopak chráněným veřejným zájmem právo každého vstupovat do lesa. Oplocení lesního pozemku toto právo omezuje. V řízení u krajského soudu, kde byl žalobě přiznán odkladný účinek, se podle žalovaného ukázalo, že podaná žaloba nebyla důvodná, proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal.

[4] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[6] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[7] Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, má povinnost tvrzení a povinnost důkazní, a je tedy na něm, aby konkretizoval a doložil (prokázal), jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti – kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaný a podepřený konkrétními důkazy (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011-74).

[8] Tvrzená újma přitom musí vyplývat z právních účinků rozhodnutí přezkoumávaného v dané věci, nikoliv z rozhodnutí či jiných skutečností, k nimž došlo až následně, neboť odkladný účinek působí vždy ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu, případně též ve vztahu ke správnímu rozhodnutí, k jehož přezkumu řízení před krajským soudem vedlo. Skutečnosti, z nichž je hrozící újma dovozována, se

pokračování

musí týkat zejména bezprostřední budoucnosti, tj. doby od nabytí právní moci rozhodnutí krajského soudu do vydání rozhodnutí o kasační stížnosti, neboť pouze po tuto dobu bude odkladný účinek kasační stížnosti (dočasně) působit (§ 107 ve spojení s § 73 odst. 3 s. ř. s.); viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2019, č. j. 1 As 171/2019-48.

[9] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdil, že výkon napadeného rozhodnutí by pro něj znamenal nenahraditelnou újmu spočívající v tom, že v důsledku výkonu napadeného rozhodnutí by musel na své náklady odstranit zeď, která oplocuje část lesního pozemku, jehož je vlastníkem, tj. tvrdil zásah do svého vlastnického práva, to vše za situace, kdy je přesvědčen o tom, že povinnost odstranit zeď měla být uložena jinému subjektu, resp. jemu samotnému již uložena být nemohla. Tvrzenou újmu dostatečným způsobem osvětlil, přičemž skutečnost, že je vlastníkem daného lesního pozemku, vyplývá z obsahu spisu, jakož i z napadeného rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud má za to, že nenahraditelnou újmu v případě stěžovatele může představovat výkon uložené povinnosti.

[10] Odstranění oplocení (zdi) představuje citelnou újmu, která může vést k nevratnému porušení práv vlastníka pozemku, které nemusí být zhojitelné ani případným konečným rozhodnutím v jeho prospěch. Pokud by v daném případě Nejvyšší správní soud kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal, byl by stěžovatel povinen zeď odstranit, což jistě představuje nepoměrně větší újmu, než jaké přiznáním odkladného účinku může hrozit jiným osobám. Již krajský soud přitom stěžovatelem podané žalobě odkladný účinek přiznal (srov. usnesení krajského soudu ze dne 22. 6. 2020, č. j. 43 A 53/2020-25). Podmínku nepoměrně větší újmy na straně stěžovatele proto považuje kasační soud za splněnou.

[11] Také druhou z podmínek shledal Nejvyšší správní soud splněnou, neboť přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem. I když Nejvyšší správní soud považuje za velmi důležitou rovněž ochranu práva každého vstupovat do lesa, v daném případě tvoří oplocená část lesa pouze jeho malou část (celková výměra pozemku ve vlastnictví stěžovatele p. č. XA činí 954 304 m², přičemž z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že stěžovatel pronajímá 805 m² lesního pozemku, ohraničeného mj. uvedenou zdí). Přiznáním odkladného účinku Nejvyšší správní soud fakticky odsune účinky zamítavého rozsudku krajského soudu, čímž se obnoví účinky odkladného účinku, který stěžovateli přiznal již krajský soud, a to do doby, než o podané kasační stížnosti rozhodne Nejvyšší správní soud věcně. Neuspěje-li stěžovatel se svou kasační stížností, teprve pak bude povinen uloženou povinnost splnit (zeď odstranit). Tím ovšem Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o samotné kasační stížnosti.

[12] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. března 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu